

JINDŘICH MALŠÍNSKÝ

KAŽDEJ jsme NÁKEJ

JINDŘICH MALŠÍNSKÝ
A. J. KOLÁŘ

KAŽDEJ
jsme
NÁKEJ

2019

ŽAR

Text © Jindřich Malšínský
Básně © A. J. Kolář
Ilustrace © Lenka Lisovik

ISBN 978-80-7590-018-0

Knihu věnuji své milované,
odvážné a cílevědomé vnučce
Vendulce Nestávalové.

MOTTO

KAŽDEJ JSME NÁKEJ
JEN NĚKDO JE ÚPLNĚ JINEJ

Jindřich Malšínský

Milí čtenáři,

pokud je tato kniha prvním dílem autora Jindřicha Malšínského, kterou se chystáte přečíst, dovoluji vám ještě na chvíli zdržet předtím, než se ponoříte do světa, ve kterém není radno člověka vyrušovat. Jaký svět, ptáte se? Svět, kde se člověk odpoutá od reality a nechá se vtáhnout do děje, který mu na řádkách běží před očima.

Každý jsme nákej je již 15. vycházející kniha šumavského autora, pojďme si tedy popovídat o spisovatelském stylu pana Jindřicha Malšínského. Lze ho definovat, popsat? Osobně jsem člověk, který přečetl knihy všechny a bez jediného zaváhání lze autorský styl charakterizovat těmito slovy: barevný, různorodý a nejednotvárný.

V repertoáru pana Malšínského nalezneme přes knihy pro děti (které jsou plné lásky a pestrosti, aby mladé publikum zaujaly a dost možná i v nich vzbudily zájem o literaturu), přes romány, povídky, fejetony, aforismy, citáty...

Jihočeský spisovatel pan Jindřich Malšínský je členem Obce spisovatelů České republiky a Jihočeského klubu spisovatelů.

Společně s vámi, vážení čtenáři, se těším na další novinky, které nám přinesou čas.

Vendula Nestálová, Sydney
1. května 2019

AUTOBUSÁK

Křížem krážem po silnici,
za slunce i ve vánici,
vozím dospělé i děti.
Někdy nastoupí i kmeti.

S hůlkou, ba i s plnovousem,
staří, mladí, všichni jdou sem.
Všichni někam pospíchají,
jen svůj cíl na mysli mají.

„Ty, Václave, šlápní na to!
Sednem si dopředu, táto,
ať máme blíž ke dveřím.“
Někdy na ně láteřím.

Ale co mám povídat,
vždyť já mám ty lidi rád!

Jmenoval se Kryšpín Cvach, ale za to bych hlavu nedal. Stalo se to před více než padesáti lety a na jména jsem paměť nikdy neměl. Kryšpín se jmenoval určitě, to vím přesně, protože Kryšpínů zas tolik po světě neběhá, kdoví jestli nebyl u nás jediný. V jeho rodině se tohle jméno dědilo z otce na syna a tak Kryšpín byl jeho táta, děd a snad i praděd, všichni to řemeslníci cechu obuvnického, prostě byli ševci. A patronem ševců nebyl nikdo jiný než svatý Kryšpín. Ve škole se mu spolužáci vysmívali a často to končovalo natrženým obočím či jinou ozdobou obličeje.

Vyučil se automechanikem a po vojně začal jezdit s autobusem. Jeho dopravní prostředek měl vpředu vystrčený motor, dveře na kliku, sedadla podél oken, takže každý viděl každého. Mezi nimi stáli cestující a drželi se za kožené poutko, visící od stropu. Kryšpín jezdil celá léta na stejné lince ze Smrkové do Jedličné, cestou si s pasažéry povídal, kouřil jednu Partyzánku za druhou, někdy jim vyprávěl vtipy, a když měl zvlášť dobrou náladu, všichni společně zpívali.

Autobusem jezdili stále stejní lidé, jeden druhého znal jako své boty a když někdo nepřišel včas a předem to neohlásil, tak se na něj čekalo. Kamarádi mu říkali Bzučák. Když nastoupila žena, ať mladá, svobodná či vdaná a kupovala si lístek, zpozorněl, zvedl ukazováček a po chvilce ticha zašeptal: „Slyšíš, tady něco bzučí,“ a vzápětí ji plácl po zadku. „Měla jsi štěstí, potvora jedna, mohla ti dát žihadlo.“ Všichni se tomu smáli a ženské to braly jako že to patří k jízdě.

Jednou nastoupila do autobusu mladší žena, nikdo z cestujících ji neznal, asi jela k někomu na návštěvu a situace se bzučením se opakovala. Ale místo smíchu se žena otočila a vykřikla: „Co si to dovolujete, vy sprostáku jeden,“ a dala mu facku.

Autobus ztichl, že by bylo slyšet, i kdyby spadl špendlík na zem, všichni doslova zkoprněli. Kryšpín se po minutce ticha omluvil: „Promiňte, madam, myslel jsem, že to je má žena.“

Od té doby si Kryšpín nezpíval, nevyprávěl vtipy a neplácal ženské po zadku. Zbyla mu jen ta cigareta, kterou žmoulal v ústech, aniž by si ji zapálil. V autobuse bylo ticho a všichni doufali, že přijde čas, kdy si s jejich Kryšpínem opět zazpívají a dočkají se plácnutí na ženský zadek.

BÁBA PRINCMETÁLOVÁ

Někdo má rád holky, jiný zase vdolky,
ženské k smrti klevety.
Nedá se to léčit, ani operovat,
nejsou na to tablety.

V krámě, v chodbě, u výtahu,
kontejneru na smetí,
ráno, večer, za poledne
nádherně se klevetí.

Co se tady zdrbne! Kdo s kým, proč a zdali...
Proč bychom jim trochu té slasti nepřáli?
Je to přece „in“ mít nejnovější zprávy.
Tož těm klevetnicím přejme, ať jsou zdraví!

Vokurková si protřela oči, uvařila meltu, na stolek přinesla hrnek bylinkového čaje a tvrdé sušenky, aby nemusela odcházet od okna, kde se vyložila, pozorovala cvrkot a nic jí neuteklo. Ulice byla poloprázdná, děti se šouraly do školy, důchodci k lékaři, úředníci do kanceláří a popeláři šramotili u kontejnerů s tříděným odpadem.

Vokurková si poslepu sáhla pro sušenku, aniž by odvrátila zrak od okna a počínajícího se hemžení. Vrchota si jde pro noviny, Čápková pro levné rohlíky do supermarketu a Nováková mává na projíždějící autobus, aby na ni počkal.

„Měla bys dřív vstávat,“ pomyslela si Vokurková, ale to už se ve dveřích protějšního domu objevila Maxová. „To

jsem blázen, kam se takhle po ránu vypravila.“ Vokurková neměla slečnu od naproti ráda, sama nevěděla proč, a jak mohla, tak ji pomluvila a nenechala na ní nit suchou. Snad jí záviděla mládí, možná jí jen nepadla do oka.

V poledne si uvařila zelnici, utřela si zástěrou bradu, přehodila přes sebe zapínací svetřík, rukou si přičísla vlasy a pospíchala vstříc novým zážitkům. Hned před domem narazila na Vrchotu.

„Bábo, kam letíte, málem jste mě porazila,“ spustil na ni zostra.

„Ale, vyšla jsem se provětrat, doma už mi byla zima.“

„Slyšela jste tu novinku o Maxové? Dobře poslouchejte, bábo. Maxová zpronevěřila v bance, kde dělá, nějaké peníze a prý jich nebylo málo. Nikde ani muk, nechci s tím mít nějaké oplétačky.“

„Budu mlčet jako hrob, dědku,“ a rychle tu novinu roznesla po celém městečku.

Druhý den, hned po ránu někdo klepal na dveře. Koho to sem čerti nesou, pomyslela si Vokurková a opatrně škvírkou nahlédla na chodbu. Teprve když se přesvědčila, že to není nějaký násilník, jak s oblibou nazývala neznámé návštěvníky, trochu se zarazila, patrně se ozvalo špatné svědomí, a líbezným hlasem zašvitořila:

„To jste vy, slečno Maxová, pojďte dál, ať mi nevynese te spaní.“ Nasadila úsměv číslo sedm a jen se rozplývala.

„Dáte si kávičku?“

„A víte, že bych si dala, tady to je pro vás.“

„Vidím, že jste mi něco přinesla, to nemuselo být, slečinko.“ Bylo vidět, že se na dárek jen třese.

„Milá paní Vokurková, ani si nedovedete představit, jak jsem ráda, že vás vidím. Přinesla jsem vám dáreček, myslím, že si ho zasloužíte,“ začala slečna Maxová poma-

lu rozvazovat krabičku, pečlivě zabalenou do ozdobného papíru.

„Tady je Namó, Ariel a kdyby ani to nepomohlo na tu vaši nevymáchanou hubu, pro jistotu jsem ještě přibalila koncentrovaný Persil. Tak se mějte a děkuji za kávičku.“

BEZDOMOVEC

Začal jsem pít, čím dál tím víc,
přiznal jsem se k nevěře.
Po té další mne má žena
vyhodila za dveře.

Na truc jsem to zašel zapít
do vedlejší hospody.
V půlnoci mne z ní vykopli
a byl konec pohody.

Nepřál bych vám zažít to,
co já jsem cítil po ránu:
Marnost, nicotu a tíseň,
ponížení, pohanu.

Teď se léčím. A přísahám,
že už radši nechci žít,
než se jak v tom hrozném ránu
bez domova probudit.

Jmenuju se Běďa, ale to druhý jméno vám neřeknu.
Proč? Protože vám do toho nic není. Ve škole jsem moc
chytřej nebyl, ale úplně blbej taky ne. To Macháčková
byla proti mně blbá jak štoudev a Korbel ještě o trochu
víc. Vyučil jsem se obráběčem kovů, ale moc mě to neba-
vilo. Navíc jsem dal do držky jednomu klukovi, co se tam
taky učil, protože o mně všude říkal, že jsem negramot.
No, řekněte, nedali byste mu do držky taky? Mistr si mě

zavolal a na rovinu mi řek', že jestli se to bude opakovat, tak bez milosti poletím. Řek' to taky tátovi a ten mě seřezal, že jsem se nemohl posadit.

Na vojně jsem vyfasoval deset dní natvrdo, že jsem si hrál na cimře s kvěrem a přitom vyšla rána a zrovna kousek od palice jednoho kámoše, kterej se tam nějak přimotal a neměl tam co dělat. Ale to jako polehčující okolnost neuznali.

Po vojně jsem šel zase do fabriky a při tý revoluci jsem řval s ostatníma „Havel na Hrad.“ Po čase mě z krachující fabriky vyrazili a táta povídal, že mě živit nebude. Já se mu vůbec nedivím, protože ho z fabriky vyrazili taky a byl z toho na nervy. Já jsem to tak nebral, nějaký čas jsem byl na podpoře a musel jsem se uskrovnit.

Na pracáku jsem se setkal s tím kámošem, jak jsem mu rozbil hubu, ale on na to asi zapomněl a nabídl mi, abych šel s ním do party. Povídal mi, že se budeme mít docela dobře, protože nejsme blbý, ale docela inteligentní a to je někdy moc dobrá vlastnost. Spali jsme v takovém baráku, kterej nevypadal moc dobře. Kdysi patřil nějakýmu bohatýmu chlápku, kterej se o něj nestaral a tak chátral a chátral až úplně dochátral. Žilo nás tam aspoň padesát. Ve dne jsme kradli železo a barevný kovy, sbírali a prodávali flašky, chodili na polívky do Charity a vybírali kontejnery u hotelů. Nevěřili byste, co tam lidi odhazují. Takový dobroty nevařila kolikrát ani moje máma.

Bejt bezdomovcem není zas tak špatný, jak si myslíte. Ráno vstanu kdy chci, nemusím do práce, nikdo na mě neřve, bloumám ulicema, nic nemusím a všechno můžu. Já bych to řek' takhle: Bezdomovec je nejsvobodnější člověk na světě. Někdy má tolik svobody, že ani neví co s ní. Musím říct, že tenkrát, jak jsem řval „Havel na Hrad,“

jsem udělal dobře. Nebejt tý revoluce, tak jsem ráno vstával v pět a makal jak mourovatej.

Ať žije Havel!

BÍLÁ LIMUZÍNA

Co je proti limuzíně
princ na bílém koni!
Dnes u dívek nemá šanci,
zbytečně se honí.

Ten v tom autě pod kapotou
má těch koní dvě stě,
s tím se jistě bude líbit
i super nevěště.

On má auto, ona zámek,
nebo aspoň vilu.
V plánu mají ještě k tomu
najít zlatou žílu.

Když je otec podnikatel,
tchán mu sedí v radě,
mladým spad' do klína život
jako v rajském sadě.

Zdalo se mi, že před domem na mne čeká bílá limuzína s řidičem v livreji. Nastupuji a sousedé mohou puknout závistí. Tak to tady ještě nebylo! Co se to stalo? V limuzíně nejedí ani starosta, a to je co říct! To jsem zvědavý, jak se tady otočí, pomyslel jsem si. Ať se chlapec snaží!

V lednu jsem dostal obálku s nabídkou knihy o vaření a s tisícovkou receptů. Kniha stála dvanáct set, ale kdo by to nekoupil, když budu zařazený do losování o třikrát

osmdesát tisíc. V únoru jsem knihu obdržel. K tomu dáreček – skládací hřebínek se zrcátkem a nabídku Domácího lékaře. Tentokrát se hraje o tři sta tisíc! V březnu se hrálo o půl milionu s podmínkou koupě knihy o krásách naší vlasti. Dostal jsem soupravu plastových kompotových misek zelené barvy a ujištění, že jsem se dostal do výběrového kola. V dubnu jsem si koupil Hradu a zámky v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Byl jsem zařazen do ještě užšího výběru. V květnu jsem si objednal Atlas světa, opět za dvanáct set. To už se hrálo o tři osobní automobily, barva a značka podle vlastního výběru z pěti možností. Jako bonus jsem obdržel blok s propiskou a nejdůležitějšími telefonními čísly ministerstev, úřadů, organizací a zdravotnických zařízení. V červnu jsem dostal osobní poděkování marketingové ředitelky s požadavkem souhlasu k osobnímu odběru některé z cen a případným fotografováním. V červenci mi poslali mapku části velkoměsta, kde se nachází budova nakladatelství a několik fotografií výherců minulých soutěží i jejich radostné komentáře při předávání cen. V srpnu to už už vypadalo, že je cena na spadnutí. V září byla naděje ještě větší. V říjnu jsem se těšil na půl milionu, v listopadu jsem byl upozorněn, že v případě výhry pro mne přijede bílá limuzína s řidičem v uniformě a připomínkou, abych s nastupováním nepospíchal a nechal sousedy chvíli se dusit zvědavostí. Je docela možné, že puknou závisti.

Bílá limuzína nepřijela, asi zjistili, že by se u nás neotočila a tak ji poslali někam jinam. Hlavně aby tam bylo hodně sousedů!

Cenu útěchy tentokrát nepřiložili.